

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

12 oktober 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw **Brigitte Grouwels** –

**betreffende de problematiek van kinderen en hun ouders van allochtone afkomst
in het Nederlandstalig onderwijs, met bijzondere aandacht voor de situatie in Brussel**

TOELICHTING

Situatieschets

In het Nederlandstalig onderwijs in Brussel stellen we vast dat steeds meer leerlingen van allochtone afkomst zijn. De belangrijkste redenen hiervoor zijn :

- wijken met een hoge concentratie allochtonen ;
- een ongelijke spreiding van allochtone bewoners over al de Brusselse wijken ;
- een groeiende toestroom van allochtone leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs, naarmate ze de meerwaarde van het Nederlands in de Brusselse context begripen.

In Vlaanderen zijn alle ouders uiteraard aangewezen op het Nederlandstalig onderwijs. In Brussel kennen we sinds 1971 de "vrijheid van het gezinshoofd" en kunnen ouders vrij kiezen voor het Nederlandstalig of het Franstalig onderwijs. Vandaag kiezen steeds meer ouders van allochtone afkomst in Brussel voor het Nederlandstalig onderwijs omdat ze geloven in de kwaliteit van dat onderwijs.

Uit onderzoek (prof. Hermans – Onderzoek naar het fenomeen moedertaalonderwijs bij allochtonen) blijkt inderdaad dat Marokkaanse en Turkse ouders zeer bekommerd zijn om de opvoeding en het onderwijs van hun kinderen omdat ze er (terecht) van uitgaan dat de kansen die hun kinderen krijgen in het onderwijs in belangrijke mate bepalend zijn voor hun latere plaats in de samenleving. Ze vertrouwen erop dat via opvoeding en onderwijs hun kinderen hun toekomst in België zullen kunnen realiseren.

Anderzijds worden ze geconfronteerd met een hoog percentage van allochtone kinderen die mislukken in het onderwijs en die problemen onderkennen bij het vinden van werk.

In heel wat Brusselse wijken komen de kinderen in concentratiescholen terecht doordat de ruime omgeving van de school bijna uitsluitend door gezinnen van buitenlandse oorsprong bewoond wordt.

Daarenboven is er in de Nederlandstalige scholen in Brussel ook een toestroom van kinderen uit taalgemengde gezinnen (Nederlands/Frans) en homogeen anderstalige gezinnen. We kunnen in Brussel meer en meer spreken van concentratiescholen met anderstaligen, in sommige scholen met Franstalige autochtone kinderen, in andere scholen met migrantenkinderen.

Probleemstelling

Uit publicaties van het VCIM (Vlaams Centrum voor Integratie van Migrant(en)) in Vlaanderen en het SCP (Sociaal en Cultureel Planbureau) in Nederland blijkt dat veel migrantenkinderen in het Nederlandstalig onderwijs in een achterstandssituatie terechtkomen.

Door een onvoldoende kennis van het Nederlands komen kinderen op het vlak van ontwikkeling van het denken, de communicatie, de sociale relaties en de culturele ontwikkeling in een situatie van onderwijsachterstand terecht. De taalachterstand hebben ze al opgelopen vóór de eerste schooldag. Deze taalachterstand is groot in Vlaanderen doordat het kind een andere moedertaal heeft dan het Nederlands. Het Nederlands is dan de tweede taal. In Brussel rijst er nog een ander probleem omdat de omgevingstaal voor heel wat allochtone kinderen het Frans is. Nederlands wordt dan vaak de derde taal, in sommige gevallen zelfs de vierde taal.

Het gevolg van de onderwijsachterstand is dat allochtone kinderen niet goed doorstromen naar algemeen secundair onderwijs en vaak "onterecht" in de laagste onderwijsniveaus terechtkomen. We zien nog steeds een zeer kleine doorstroming van allochtone scholieren naar het hoger onderwijs. Het vroegtijdig schoolverlaten ligt bij allochtone leerlingen drie tot vier keer zo hoog als bij autochtone leerlingen.

Het gevolg is dat er een kloof dreigt te ontstaan tussen het verwachtingspatroon van de allochtone ouders ten aanzien van het Nederlandstalig onderwijs, enerzijds, en de reële situatie van de allochtone kinderen in dat onderwijs, anderzijds. Op die wijze ontstaat niet alleen een belangrijk maatschappelijk probleem, maar kan ook, op termijn, het huidige succes van het Nederlandstalig onderwijs, met name in Brussel, ondergraven worden.

Brigitte GROUWELS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat

- 1° het Nederlandstalig onderwijs in Brussel een evolutie kent naar meer leerlingen van allochtone oorsprong ;
- 2° de leerlingen van allochtone oorsprong in een achterstandssituatie terechtkomen door onvoldoende kennis van het Nederlands ;
- 3° er onvoldoende doorstroming is van allochtone scholieren naar het algemeen secundair onderwijs en naar het hoger onderwijs ;
- 4° het vroegtijdig schoolverlaten drie tot viermaal hoger ligt bij allochtone leerlingen dan bij autochtone leerlingen ;
- 5° de problematiek van de ouders van de kinderen van allochtone oorsprong ernstig is, doordat deze ouders geconfronteerd worden met een moeilijke communicatie met de school door onvoldoende kennis van het Nederlands, van het onderwijssysteem en van de Vlaamse leertraditie ;
- 6° het schoolopbouwwerk als externe partner het onderwijsondersteunend leefklimaat actief stimuleert ;

– vraagt de Vlaamse regering

- 1° structurele middelen toe te kennen aan alle scholen met een bepaald percentage leerlingen van allochtone oorsprong, zodat scholen een efficiënt beleid kunnen voeren uitgaande van de lokale schoolsituatie met de nodige aandacht voor de heterogeniteit in taal, cultuur en sociale achtergrond van de schoolpopulatie ;
- 2° maatregelen te nemen om de dringende behoeften aan schoolinfrastructuur te lenigen ;
- 3° de scholen te ondersteunen om de overgang tussen de onderwijsniveaus te begeleiden met een bijzondere aandacht voor de taalproblematiek ;
- 4° werk te maken van de opwaardering van het lerarenambt door leraren de kans te geven om zich te vormen en bij te scholen om de

zware opdracht, eigen aan de specifieke problematiek van de concentratiescholen, aan te kunnen. Dit betekent concreet een betere honorering van de leraars op grond van de moeilijkheidsgraad en/of extra kwalificaties van de leraar ;

- 5° de ouderwerking in de scholen te ondersteunen, om te komen tot een schoolvisie op ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie in samenwerking ;
- 6° een regulier kader uit te werken voor de financiering van het schoolopbouwwerk ;
- 7° bij de realisatie van al het voorgaande bijzondere aandacht te schenken aan de specifieke situatie van het Nederlandstalig onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Brigitte GROUWELS
